

A Fővárosi Ítéltábla a Babos és Gál Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Gál Martina Dóra ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek a Czibor Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jogsértés miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2017. június 15. napján kelt 33.P.20.769/2016/13. számú ítélete ellen a felperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I-II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra személyenként 48.000 (Negyvennyolcezer) - 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek egyetemlegesen 254.000 forint perköltséget, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására a Magyar Állam javára fejenként 36.000-36.000 forint eljárási illetéket.

Határozatának indokolásában hivatkozott a Ptk. 2:50. § (1) bekezdésére, valamint a 2:51. § (1) bekezdésére.

Megállapította, hogy néhai ... viszonya a családjával jelentős mértékben megromlott. Erre utal egyrészt a végrendelet tartalma, másrészt a tanúk által elmondottak. Ezek alapján kétség sem fér ahhoz, hogy a néhai nem kívánta, hogy a családtagjai a temetésén részt vegyenek, illetve, hogy az urnával kapcsolatos teendőkhöz bármi közülük legyen. A végrendelet tartalmából kitűnik, hogy mindezt kizárólag az alperesre hagyta. Kiemelte, hogy a kegyeleti jog védendő személyiségi jog, azonban a favor testamenti elve alapján az örökhagyó végakarátának a legteljesebb mértékben kell érvényesülnie, azaz a végrendeletben foglaltakat nem írhatja felül a kegyeleti jog. A ... részére adott nyilatkozat vonatkozásában kifejtette, hogy az alperes megfelelően járt el, amikor aláírta azt, mivel az urna kiadásának hiányában nem tudott volna eleget tenni a végrendeletben foglaltaknak.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség viseléséről, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján összesen 254.000 forintban határozta meg. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán feljegyzett kereseti illeték megfizetésére a pervesztes felpereseket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte.

Az ítélettel szemben a felperesek éltek fellebbezéssel, melyben az elsőfokú határozat megváltoztatását és a keresetük szerinti határozat meghozatalát, valamint az alperes perköltségben való marasztalását kérték.

Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően a tényállást nem megfelelően állapította meg, egyes tényállításokat nem vett figyelembe, másokat pedig indokolatlanul hangsúlyosan értékelt, és így helytelen jogi következtetést vont le. Kifogásolták, hogy mindössze a végrendeleti tanúk kerültek kihallgatásra, akik nyilvánvalóan elfogultak az alperes javára. Az elsőfokú bíróság tényként kezelte azon valótlán alperesi állításokat, hogy a néhai és a családja között rossz viszony lett volna, továbbá, hogy a néhai és az alperes élettársi kapcsolatban éltek. Nem vette figyelembe azt, hogy a végrendelet érvénytelensége miatt peres eljárás van folyamatban, erre való tekintettel a per tárgyalását fel kellett volna függesztenie. A ... a jogszabályoknak megfelelően járt el, az alperes pedig aláírta a nyilatkozatot, így a kegyeleti joguk gyakorlását biztosítania kellett volna. Megilleti őket a kegyeleti jog, mint személyhez fűződő jog, ezen jog pedig harmadik személy részéről nem korlátozható. Az elsőfokú bíróság az alperesi ügyvédi munkadíjat eltúlzott mértékben állapította meg. A megbízási szerződésben rögzített díjakat az alperes csak azon időponttól kezdve igényelhetette volna, hogy azt ők is megismerhették, a megbízási szerződést pedig visszamenőleges hatállyal nem volt jogosult figyelembe venni az elsőfokú bíróság.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokaira való tekintettel. Előadta, hogy a kihallgatott tanúk nem voltak elfogultak, önmagában az, hogy az eljáró jogi képviselő ellenérték fejében végezte el a végrendelet szerkesztését, nem bizonyítja azt, hogy elfogult lenne. A végrendelet érvénytelensége iránti pert a bíróság a végzésével megszüntette, mely döntése 2017. szeptember 5. napján jogerőre emelkedett. A néhai önrendelkezési jogához tartozik az, hogy az eltemetetésének módját meghatározza, ezen rendelkezése megelőzi a túlélők kegyeleti jogát. A megállapított ügyvédi munkadíj nem tekinthető eltúlzottnak, az indokolt volt, ugyanis a per több jogágot érintett, és több óras tárgyalásokat igényelt.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság döntésével és határozatának jogi indokolásában foglaltakkal a Fővárosi Ítéltábla egyetértett, ezért az elsőfokú határozat rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint az alábbi indokolásbeli kiegészítéssel helybenhagyta.

A jogvitában alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket az elsőfokú bíróság ismertette, így azokra a másodfokú bíróság csupán visszautal.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli azt, hogy a Ptk.-ban szabályozott kegyeleti jog olyan közös jog, amelyet a hozzátartozók, illetve a végrendeleti juttatásban részesült személyek általában együttesen gyakorolnak. Önálló joggyakorlás esetén együttműködési kötelezettség terheli ezen személyeket.

A jogszabály az elhunyt személy emlékét, az emlékéhez fűződő kegyeleti jogokat részesíti

védelemben. Ha az érintett személyek ezen joguk gyakorlása során egymással nem tudnak megegyezni, azaz több személy kegyeleti jogának ütközése esetén lehetőség van a bírói út igénybe vételére, ugyanakkor a bíróságnak ezekben az esetekben az erkölcsi normákra és a társadalmi szokásokra is figyelemmel kell lennie.

A felperesek keresetük szerint a kegyeleti jogosultságuk megsértését abban látták, hogy a közeli hozzátartozójuk, néhai ... haláláról és temetéséről az alperes nem értesítette őket, nem adott tájékoztatást az urna elhelyezéséről, és annak helyéről, és nem biztosítja azt, hogy felperesek az urna felkeresésével gyakorolni tudják a kegyeleti jogukat, így lényegében az együttműködési kötelezettség megsértését kifogásolták.

A kereset elbírálása során abból az alperesi védekezésből kellett kiindulni, hogy az elhunyt az őt megillető végintézkedési szabadság keretében 2015. október hó 1. napján végrendelezett, melyben a 7.1. pont szerint az eltemetésével és a földi maradványainak megőrzésével kapcsolatosan is rögzítette óhaját. Ezen végrendeleti rendelkezések alapján helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a favor testamenti elve alapján az elhunyt nyilatkozatának a legteljesebb mértékben érvényesülnie kell az eltemetésével, és az urnájának tárolásával kapcsolatosan is. Ezen jogelv testesül meg a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi LXIII. törvény (Temtv.) 1. § (2) bekezdésében is, amely értelmében a végső nyughely megválasztásában és a temetés lebonyolításában az elhunyt életében tett rendelkezései figyelembe veendőek. A végrendelet egyértelmű abban a kérdésben, hogy az örökhagyó végakarata szerint a temetési szertartásán kizárólag az alperes vehet részt. Ezért nem sértette az alperes az együttműködési kötelezettséget akkor, amikor nem értesítette a felpereseket a temetés időpontjáról. Ugyancsak a végrendelet alapján vált jogosulttá arra az alperes, hogy az urnát elhelyezze, mégpedig az elhunyt szándékai szerint. A végrendelet önmagában pontosan nem tartalmazza azon rendelkezést, hogy az elhunytnak mi volt a szándéka az urna tárolásával kapcsolatosan, azonban a tanúként kihallgatott **tanú1** ügyvéd vallomásából kitűnik, hogy amellet, hogy az örökhagyó kifejezett akarata szerint az urna elhelyezése és őrzése is az alperesre hárult. Ekként egyértelmű az, hogy az örökhagyó a felpereseket az urnával kapcsolatos döntések meghozatalából is kizárta. Ennek alapján az alperes dönthetett úgy, hogy a saját lakásában helyezi el a néhai hamvait, így nem értékelhető jogsértőnek a hamvak tárolási módja, és az sem, hogy ezáltal az urna látogatása sem biztosított a felperesek számára. A másodfokú bíróság e körben utal a Temtv. 21. § (6) bekezdésére, amely értelmében a hamvak sorsát elsődlegesen a végrendelet rendezheti. A végrendeleti akarat elsőbbségére, továbbá arra tekintettel, hogy a perbeli esetben az erkölcsi normák és társadalmi szokások sem indokolják, hogy a néhai végrendeleti iránymutatásaitól eltérő módon a felperesek oly módon gyakorolják a kegyeleti jogaikat, hogy a hamvak egy részét a családi urnafülkéjükben helyezhessék el, a másodfokú bíróság alaptalannak találta a fellebbezést.

A néhai a személyiségi jogai alapján jogosult volt arra, hogy meghatározza azt, hogy milyen módon kerüljön sor az eltemetésére, és milyen módon valósuljon meg a hamvainak az őrzése. Ezen jogosultsága körében arra is volt lehetősége, hogy a temetési szertartásából, a hamvaival kapcsolatos rendelkezésekből, valamint a hamvainak látogatásából a felpereseket kizárja, ily módon ténylegesen ezen hozzátartozói kegyeleti jogát korlátozza. A jogvita szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a Temtv. 21. § (5) bekezdésében meghatározott nyilatkozatot az alperes megtette, ugyanis ezen nyilatkozat megtételével tudott eleget tenni a néhai végakaratának, amelynek az érvényre juttatása - a fentiek szerint - elsőbbséget élvez.

A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy azon ítéleti ténymegállapítások, melyeket a felperesek fellebbezésükben sérelmeztek, nem érintik a jogvita lényegét, tanúk kihallgatása ebben a körben így

nem volt szükséges. A másodfokú bíróság csupán megjegyzi, hogy a Pp. 167. § (1) bekezdésének megfelelő indítványt a felperesek kizárólag **tanú1**, valamint **tanú2** tanúkénti kihallgatására tettek, akik kihallgatása meg is történt. Más személy tanúkénti kihallgatását a Pp. 167. § (1) bekezdésében meghatározott módon a felperesek nem indítványozták. A végrendelet esetleges érvénytelensége jelen pernek nem volt tárgya, az ezzel kapcsolatos per pedig már jogerősen befejeződött.

Az alperes részére megállapított perköltség körében a másodfokú bíróság rámutat, hogy a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § és 3. § együttes értelmezése alapján egyértelmű, hogy az ügyvédi munkadíjat elsődlegesen a fél, és a képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj alapján kell megállapítani. Amennyiben nem jött létre ilyen díjmegállapodás, vagy a fél ezt kéri, a bíróság akkor állapítja meg a rendelet szerinti összegek alapján a munkadíjat. A fentiek folytán az is szükséges a megbízási szerződés szerinti munkadíj iránti igény érvényesítéséhez, hogy a megállapodás bemutatásra, illetve csatolásra kerüljön a per során, ugyanis a bíróság csak ebben az esetben kerül abba a helyzetbe, hogy azt megismerje, és az abban foglaltakról határozhasson. A felperesek által alkalmazni kért olyan megszorító rendelkezést azonban az IM rendelet nem tartalmaz, miszerint csak attól az időponttól kifejtett ügyvédi tevékenységre lehetne alkalmazni a megbízási szerződésben kikötött díjakat, hogy az bemutatásra került a bíróságnak, és így azt ellenérdekű fél is megismerhette. A díjmegállapodás csatolása vagy bemutatása után, a jogi képviselő az abban foglalt összeg felszámítására a teljes elsőfokú eljárásra vonatkozóan jogosult, függetlenül attól, hogy az elvégzett munka mennyiben előzte meg a megállapodás megkötését és a bíróság, illetőleg az ellenérdekű fél általi megismerhetőségét.

Mivel a felperesek fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért kötelesek megfizetni a másodfokú perköltséget, melynek mértékét a Fővárosi Ítéltábla mérlegeléssel állapította meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján azzal, hogy a 80.000 forintos megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíjat a kifejtett ügyvédi munka mennyiségére és jellegére való tekintettel mérsékelte. A felperesek viselik a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéket, melyről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint határozott.

Budapest, 2018. január 18.

. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő